

บทที่ ๓

แนวคิดทฤษฎีจิตอาสาและการทำงานจิตอาสาของ เยาวชนค่าย SOS ของเสถียรธรรมสถานรุ่นค่าย ๘ สีส้มหัสจรรย์

ในบทที่ ๓ นี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีจิตอาสาและการทำงานจิตอาสาของ
เยาวชน SOS ของเสถียรธรรมสถานโดยตั้งประเด็นศึกษา ๔ ประเด็นดังนี้

- ๑) แนวคิดทฤษฎีจิตอาสา
- ๒) ความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของค่ายเยาวชน SOS ของเสถียรธรรมสถาน
- ๓) รายละเอียดค่ายเยาวชน SOS ของเสถียรธรรมสถาน รุ่นค่าย ๘ สีส้มหัสจรรย์
- ๔) การทำงานจิตอาสาของเยาวชนค่าย SOS ของเสถียรธรรมสถาน รุ่นค่าย ๘ สีส้มหัสจรรย์

๓.๑ แนวคิดทฤษฎีจิตอาสา

งานอาสาสมัครหรืองานจิตอาสาที่มีจำนวนผู้เข้าร่วมเพิ่มขึ้นทุกปี ดังเห็นได้จากเหตุการณ์สึนามิที่ภูเก็ตเมื่อปีพ.ศ. ๒๕๔๗ จนกระทั่งเหตุการณ์มหาอุทกภัยเมื่อปีพ.ศ. ๒๕๕๔ พลังของจิตอาสาที่ทำงานแบบเครือข่ายทำให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยเข้าถึงด้วยความรวดเร็ว และมีอาสาสมัครจำนวนมากหมุนเวียนให้ความช่วยเหลือ กลุ่มจิตอาสาได้ขยายจำนวนเป็นกลุ่มใหญ่และมีหลายกลุ่มให้ความช่วยเหลือทำงานอย่างต่อเนื่องในส่วนที่ตนเองถนัด ปัจจุบันการทำงานจิตอาสาขยายเครือข่ายการทำงานเพื่อสังคมชัดเจนขึ้น จึงมีการกำหนดให้วันที่ ๒๗ ธันวาคม ของทุกปีเป็นวันจิตอาสา^๑ ทั้งนี้เพื่อเป็นการระลึกถึงการทำงานจิตอาสาครั้งยิ่งใหญ่เมื่อเหตุการณ์สึนามิในวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๗ อีกประการหนึ่งด้วย

สาเหตุที่บุคคลเหล่านั้นสละแรงกาย ความคิดและทรัพย์สิน เพื่อประโยชน์สุขของผู้อื่น หรือการที่บุคคลหนึ่งตัดสินใจเข้าร่วมงานจิตอาสานั้น คนทั่วไปอาจมองว่าเขาเหล่านั้นมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และในความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่นี้มีองค์ประกอบที่สำคัญ ๓ ประการ^๒ คือ

- ๑) ความปรารถนาที่จะให้

^๑ มิชิมา จำปาเทศ รอดสุทธิ, จิตอาสาคืออะไร, [ออนไลน์], แหล่งที่มา <http://www.vachira-phuket.go.th> [๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๕].

^๒ ศุภรัตน์ รัตนมุขย์, “อาสาสมัคร การพัฒนาตนเองและสังคม”, สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร, ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๒ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๔๘) : ๓.

๒) ความรู้สึกเข้าใจและเห็นใจผู้อื่น

๓) ไม่มีแรงจูงใจที่จะรับสิ่งตอบแทนจากการกระทำนั้น

รองศาสตราจารย์ ศุภรัตน์ รัตนมุขย์ แบ่งงานอาสาสมัครออกเป็น ๔ ประเภท^๓ ดังนี้

๑) การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน หรือการพึ่งตนเอง (Mutual Aid or Self Help)

๒) การช่วยเหลือบริการผู้อื่น (Philanthropy or Service to Others)

๓) การมีส่วนร่วม (Participation)

๔) เป็นผู้สนับสนุนหรือเรียกร้องความเป็นธรรมเพื่อสังคม (Advocacy or Campaigning)

นอกจากนี้ยังมีการศึกษาว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งเสริมให้บุคคลนั้นทำงานจิตอาสา ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่กระบวนการส่งเสริมการทำงานจิตอาสาให้เพิ่มจำนวนมากขึ้นในสังคม ผลปรากฏว่ามีปัจจัย ๒ ประเภท^๔ คือ

๑) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ การศึกษาและทักษะอาชีพ พบว่าบุคคลที่มีการศึกษาและอาชีพสูงมีแนวโน้มเข้าร่วมงานอาสาสมัคร

๒) ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ ระบบเครือข่ายเช่นเพื่อนชักชวน ครอบครัวสนับสนุน การนับถือศาสนาเป็นต้น

พฤติกรรมเพื่อสังคม (Prosocial Behavior) เป็นอีกข้อหนึ่งที่สามารถอธิบายได้ว่าเหตุใดบุคคลนั้นจึงเข้าร่วมทำงานจิตอาสา นักวิชาการด้านสังคมช่วงปี ๒๕๑๓ ได้นำคำว่า “พฤติกรรมทางสังคม” มาใช้โดยมีความหมายตรงกันข้ามกับคำว่า “Antisocial Behavior” ซึ่งมีความหมายว่า “พฤติกรรมที่ต่อต้านสังคม” การศึกษาเรื่องพฤติกรรมเพื่อสังคมในช่วงเวลานั้นเป็นการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและกลุ่มเพื่อความสมานฉันท์ และเรื่องแรงจูงใจที่มีผลต่อพฤติกรรมเพื่อสังคมมีความเชื่อมโยงกับความเอื้อเฟื้อ โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลคือหลักปฏิบัติทางศาสนา ทุกศาสนาสอนให้ผู้ที่มีโอกาสมากกว่ายื่นความช่วยเหลือให้ผู้ที่มีโอกาสน้อยกว่า โดยพฤติกรรมเพื่อสังคมนั้นประกอบด้วยค่านิยมดังต่อไปนี้^๕

^๓ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔-๕.

^๔ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕.

^๕ มูลนิธิเสถียรธรรมสถาน, “แบบรายงานการดำเนินการฉบับสมบูรณ์โครงการ บ่มเพาะ แดกหน่อ ต่อยอด เมล็ดพันธุ์แห่งปัญญา (ค่ายผู้นำเยาวชน SOS ครั้งที่ ๒)”, (กรุงเทพมหานคร : เสถียรธรรมสถาน, ๒๕๕๐) (ัดสำเนา).

๑) ความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility)

๒) ความเสมอภาค (Equity)

๓) การเสนอสนอง (Reciprocity)

ทฤษฎีความคาดหวัง^๖ (Expectancy Theory) ของ Victor H. Vroom เป็นอีกหนึ่งทฤษฎีที่อธิบายพฤติกรรมการทำงานจิตอาสา โดยอธิบายว่าเป็นผลจากการตัดสินใจเลือกทำด้วยความสำนึกที่เกิดจากความเชื่อและทัศนคติ โดยพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจะส่งผลต่อความสุขของตนเอง หรือลดความทุกข์ที่มีอยู่เดิม ทฤษฎีความคาดหวังนี้มีองค์ประกอบ ๔ ประการคือ

๑) แรงขับเคลื่อนทางจิตใจ (Psychological Forces) แรงขับเคลื่อนทางจิตใจที่จะเข้ามาเป็นอาสาสมัครเกิดขึ้นได้ทั้งจากภายในตนเองและภายนอกเช่น การชักชวนจากเพื่อนหรือครอบครัว

๒) คุณค่าของผลลัพธ์ (Valance) หมายถึงความพึงพอใจในผลของการทำงานอาสาสมัครซึ่งเชื่อมโยงกับสิ่งที่คาดหวังและไม่ได้คาดหวังว่าจะได้รับ

๓) การเป็นเครื่องมือ (Instrumentality) หมายถึงการรับรู้ของบุคคลที่ทำงานอาสาสมัครเกี่ยวกับความเป็นไปได้ที่การกระทำของเขาจะนำไปสู่ผลที่เขาต้องการ

๔) ความคาดหวัง (Expectancy) คือความคาดหวังที่จะได้รับผลตามที่คาดหวังไว้

ในส่วนในประเทศไทยนั้น ปีพ.ศ. ๒๕๑๒ ศาสตราจารย์ ดร. ป๋วย อึ๊งภากรณ์ คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในขณะนั้นร่วมกับผู้บริหารมหาวิทยาลัยเสนอส่งบัณฑิตออกไปใช้ชีวิตร่วมกับชาวชนบทโดยใช้ชื่อว่าหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต (บัณฑิตอาสาสมัคร)^๗ เพื่อการเรียนรู้นอกชั้นเรียน ค้นหาประสบการณ์จากชีวิตจริง และเพื่อสร้างบัณฑิตให้เกิดความรับผิดชอบต่อสังคมชนบทและมีจิตสำนึกรับใช้สังคมเมื่อพวกเขาออกไปทำงานในชีวิตจริง ทั้งนี้อยู่บนพื้นฐานความเชื่อว่าชนบทคือรากฐานที่สำคัญที่สุดของสังคมไทย หากรากฐานแข็งแรง สังคมและประเทศชาติจะมั่นคงไปด้วย วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีเพื่อให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรมีลักษณะดังนี้

^๖ ศุภรัตน์ รัตนมุขย์, “อาสาสมัคร การพัฒนาตนเองและสังคม”. **สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร**, ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๒ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๔๘) : ๔.

^๗ สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, **หลักสูตรบัณฑิตอาสาสมัคร**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : http://www.gvc.tu.ac.th/th/graduate_diploma_program.htm [๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๕].

๑) มีความตระหนักรู้ในบทบาทหน้าที่ของตนเองต่อส่วนรวมในทุกระดับ โดยเฉพาะมีจิตสำนึกอาสาสมัครที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มผู้ด้อยโอกาสในสังคม ด้วยความใส่ใจและเอื้ออาทร

๒) มีความรู้ความสามารถในการทำงานพัฒนา ทั้งในภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยและสังคมโลก

งานจิตอาสาตื่นตัวและเฟื่องฟูมากขึ้นในช่วงนั้นและช่วงปี พ.ศ. ๒๕๑๖ พบว่ามีนิสิตนักศึกษาจำนวนมากขึ้นเข้าร่วมกิจกรรมอาสาพัฒนาชนบท ออกค่ายช่วยเหลือเด็กยากจน และชุมชนที่ขาดแคลน^๙ พระไพศาล วิสาโล อดีตผู้นำนักศึกษาชมรมพุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในขณะนั้นได้ริเริ่มโครงการแด่ของผู้นิเวศน์ หาเงินทุนสนับสนุนช่วยเหลือเด็กขาดสารอาหารในชนบท จากประสบการณ์การทำงานจิตอาสาของท่าน พระไพศาล วิสาโล กล่าวว่า “จิตอาสา” คือจิตที่พร้อมจะสละแรงกาย ความสามารถ สติปัญญา และเวลาเพื่อประโยชน์ของผู้อื่นในสังคม เป็นจิตที่เป็นสุขเมื่อได้ทำความดี ไม่นิ่งดูตายเมื่อพบเห็นผู้ประสบกับความทุกข์ยาก^๙

๓.๒ การทำงานจิตอาสาของเยาวชน SOS ของเสถียรธรรมสถาน

๓.๒.๑ ความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของโครงการค่ายเยาวชน SOS ของเสถียรธรรมสถาน

นโยบายเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๕^{๑๐} (พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๕๔) จัดทำโดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ระบุถึงนโยบายการพัฒนาเยาวชน โดยเฉพาะข้อ ๗ สนับสนุนให้เยาวชนรู้จักการวิเคราะห์ข้อมูล มีความคิด ความรับผิดชอบ และกล้าตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผล คุณธรรม จริยธรรม ในกระบวนการปรับตัวให้เข้ากับสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข และข้อ ๙ สนับสนุนให้เยาวชนแต่ละวัยให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสังคมอย่างสร้างสรรค์ในกิจการของชุมชนและการเสริมสร้างมิตรภาพระหว่างประเทศ

^๙ พระไพศาล วิสาโล, *พญานี้หรือชาติหน้า ไม่มีใครรู้ว่าอะไรจะมาก่อน*, (กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์ธรรมะ, ๒๕๕๔), หน้า ๑๒-๑๓.

^๙ พระไพศาล วิสาโล, *เมื่อดอกไม้บานสะพรั่งทั้งแผ่นดิน*, (กรุงเทพมหานคร : เครือข่ายพุทธิก, ๒๕๔๔), หน้า ๕.

^{๑๐} สำนักงานส่งเสริมและพิทักษ์เยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, *ประวัติและวิวัฒนาการของนโยบายเยาวชนแห่งชาติ*, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://oppy.opp.go.th/about/03.html> [๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๕].

รัฐบาลในขณะนั้นมีนโยบายสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชนจึงร่วมมือกับเสถียรธรรมสถานซึ่งมีรายชื่ออยู่ในองค์กรที่มีศักยภาพในการดำเนินงานและต้องการความสนับสนุนจากภาครัฐเพื่อสร้างเครือข่ายการทำงานเพื่อพัฒนาและเยียวยาปัญหาของเยาวชนในทิศทางเดียวกัน โครงการ บ่มเพาะ แดกหน่อ ต่อยอด เมล็ดพันธุ์แห่งปัญญา (Seeds of Spirituality – SOS) จึงถือกำเนิดมา เริ่มต้นเป็นโครงการ ๓ ปี และเมื่อจบโครงการแรก เสถียรธรรมสถานได้จัดค่ายเยาวชน SOS อย่างต่อเนื่องนับแต่นั้นเป็นต้นมา

จากจุดแรกที่ได้รับนโยบายสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชน เสถียรธรรมสถานโดยแม่ชีศันสนีย์ เสถียรสุต จึงจัดค่ายเยาวชน SOS ครั้งแรกในวันที่ ๒๐-๒๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ และจัดต่อเนื่องทุกปีจวบจนปัจจุบัน ค่ายเยาวชน SOS เป็นการบ่มเพาะเยาวชนให้เกิดกระบวนการจิตอาสาตามกิจกรรมที่วางรูปแบบไว้ เยาวชนที่เข้าร่วมโครงการมีอายุระหว่าง ๑๕-๒๕ ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นถึงระดับอุดมศึกษา ไม่จำกัดศาสนา วัตถุประสงค์ของค่ายเยาวชน SOS^{๑๑} คือ

๑) เพื่อวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชน ให้เห็นช่องทางการสนับสนุนเยาวชนให้ใช้ศักยภาพของตนอย่างสูงสุดในการพัฒนาเยาวชนด้วยตนเอง

๒) เพื่อสร้างเครือข่ายของผู้นำเยาวชนที่มีจิตอาสาให้เกิดการต่อยอดการทำงานที่แตกต่างหลากหลาย เป็นต้นแบบการทำงานของเยาวชนเพื่อเยาวชน

๓) เพื่อให้เยาวชนมีวิถีคิด วิถีชีวิตที่มีมิติของสติและปัญญา ที่จะทำงานได้กว้างไกล ด้วยฐานของหัวใจที่ไร้อคติและลดตัวตนที่จะเป็นเพื่อนกับผู้ที่แตกต่างหลากหลาย จนสามารถเป็นเยาวชนต้นแบบของเยาวชนด้วยตนเอง

ทั้งนี้เพื่อสร้างเครือข่ายเยาวชนจิตอาสาที่มีความเป็นผู้นำทางสติปัญญาออกไปรับใช้สังคม โดยมีการพัฒนาเยาวชน ๓ ขั้นตอน^{๑๒} คือ

^{๑๑} มูลนิธิเสถียรธรรมสถาน, “แบบรายงานการดำเนินการฉบับสมบูรณ์โครงการหัวใจผู้หญิง หัวใจแม่ หัวใจโพธิสัตว์ เพื่อสุขภาวะทางปัญญา”, (กรุงเทพมหานคร : เสถียรธรรมสถาน, ๒๕๕๔) (อัดสำเนา).

^{๑๒} วันจันทร์ ศีรีวงศ์, “รายงานการวิจัยและประเมินผล โครงการสร้างกระแสจริยชน เป็นทางรอดของสังคม ระยะที่ ๑ เยาวชน SOS : บ่มเพาะ แดกหน่อ ต่อยอด เมล็ดพันธุ์แห่งปัญญา (เมษายน ๒๕๕๓-มีนาคม ๒๕๕๔)”, (กรุงเทพมหานคร : สมาคมนักวิจัยไทยเพื่อพัฒนาเด็กและครอบครัว, ๒๕๕๔) (อัดสำเนา).

๑) บ่มเพาะ หมายถึง การส่งเสริมให้เยาวชนเกิดความเข้าใจตนเอง และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่จะทำให้ชีวิตเป็นสุขยิ่งขึ้น

๒) แลกเปลี่ยน หมายถึง การส่งเสริมให้เยาวชนได้นำประสบการณ์ตรงของการเปลี่ยนแปลงตนเองนั้น มาพัฒนาเครือข่ายการทำงานร่วมกันและสร้างสรรค์งานจิตอาสาที่มีพลังให้เกิดสังคมที่เป็นสุขอย่างยั่งยืน

๓) ต่อยอด หมายถึง การสร้างโอกาสให้เยาวชนจิตอาสาได้ทำงานร่วมกับบุคคลและองค์กรทั้งในประเทศและต่างประเทศที่มีประสบการณ์สูง เพื่อสร้างแรงบันดาลใจและพัฒนาทักษะการคิด การทำ การสื่อสาร ที่จะทำให้เยาวชนพัฒนามิติของการทำงานให้มีความลึกซึ้งและกว้างขวางยิ่งขึ้น

แม่ชีคันสนีย์ เสถียรสุด กล่าวไว้ว่า ท่านมีความประสงค์สร้างเยาวชนให้เป็นเมล็ดพันธุ์ที่ได้รับการบ่มเพาะทางปัญญามาแล้ว จะแตกหน่อการทำงาน โดยเริ่มจากการเข้าใจตนเองไปสู่การรับใช้ผู้อื่น เป็นผู้มีสุขกับจิตที่คิดจะให้และการรับใช้เพื่อประโยชน์ของสังคมและประเทศชาติ โดยมีคุณสมบัติ ๓ ประการ คือ ยอมตนให้คนใช้ ฝึกตนเพื่อใช้คน และไม่ขอให้ใครใช้ ซึ่งถือเป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีจิตอาสาและกล้าออกไปรับใช้สังคม เป็นที่พึ่งให้กับคนอื่นในสังคมได้^{๑๓}

ค่ายเยาวชน บ่มเพาะ แลกเปลี่ยน ต่อยอด เมล็ดพันธุ์แห่งปัญญา Seeds Of Spirituality มีชื่อย่อและเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายคือ ค่ายเยาวชน SOS แต่โดยสากลแล้ว SOS คือเสียงสัญญาณร้องขอความช่วยเหลือ หากในกรณีของค่ายเยาวชน SOS นั้นมีความหมายตรงกันข้ามโดยสิ้นเชิง เพราะเสียงของเยาวชน SOS คือเสียงที่พร้อมจะออกไปทำงานจิตอาสาเพื่อประโยชน์ผู้อื่น ค่ายเยาวชน SOS ปลูกฝังและบ่มเพาะเยาวชนผ่านกิจกรรมและการเรียนรู้จากครูต้นน้ำ (วิทยากร) และพีต้นน้ำ (พี่เลี้ยงค่าย) เพื่อเติบโตเป็นต้นกล้าที่แข็งแรง พร้อมจะนำความสามารถ ศักยภาพ และความรู้ที่ได้รับจากค่ายไปบอกต่อสร้างประโยชน์ รับใช้สังคมและสร้างเครือข่ายที่แข็งแกร่งต่อไป ค่ายเยาวชน SOS เกิดจากความร่วมมือของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และเสถียรธรรมสถาน^{๑๔} ค่ายเยาวชน SOS ได้จัดขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปีในช่วงปิดเทอมคือประมาณเดือนเมษายนและ

^{๑๓} มูลนิธิเสถียรธรรมสถาน, “แบบรายงานการดำเนินการฉบับสมบูรณ์โครงการหัวใจผู้หญิง หัวใจแม่ หัวใจโพธิสัตว์ เพื่อสุขภาวะทางปัญญา”, หน้า ๑๕.

^{๑๔} มูลนิธิเสถียรธรรมสถาน, “แบบรายงานการดำเนินการฉบับสมบูรณ์โครงการ บ่มเพาะ แลกเปลี่ยน ต่อยอด เมล็ดพันธุ์แห่งปัญญา (ค่ายผู้นำเยาวชน SOS ครั้งที่ ๒)”, หน้า ๖.

เดือนตุลาคมเป็นเวลา ๗ วัน และมีค่ายปฏิบัติการ (Workshop) ช่วงวันเสาร์อาทิตย์และวันหยุดนักขัตฤกษ์เป็นระยะๆ จุดเด่นของค่ายเยาวชน SOS คือ

๑) ฝึกเยาวชนให้มองเข้าไปภายในตนเอง เพื่อให้เข้าใจตนเองและเห็นศักยภาพจนเกิดพลังสร้างสรรค์

๒) เป็นการผนึกกำลังกันทำงาน ทั้งเยาวชนและผู้ใหญ่จากทุกภาคส่วนของรัฐบาล และเอกชนที่มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน เพื่อให้เกิดการทำงานสนับสนุนเยาวชนระดับผู้นำ ให้ได้ใช้ศักยภาพในการทำงานขยายผลอย่างต่อเนื่องจนถึงที่สุด

๓) เป็นเวทีที่เยาวชนจะได้ร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อพัฒนาเยาวชนทั้งกลุ่มที่มีศักยภาพและกลุ่มที่ต้องการการเยียวยาและฟื้นฟู รวมทั้งร่วมกันวางแผนเพื่อทำให้เกิดที่ทางสำหรับเยาวชนที่จะทำงานเพื่อเยาวชนด้วยกันอย่างสร้างสรรค์

๔) สร้างแรงบันดาลใจที่จะพึ่งตนเองและใช้ศักยภาพมารับใช้ผู้อื่นร่วมกัน^{๑๕}

ทั้งนี้ด้วยความร่วมมือระหว่างเสถียรธรรมสถานและภาคีที่เข้มแข็งทั้งองค์กรภาครัฐและเอกชนเช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) กระทรวงศึกษาธิการ สถานศึกษาทั่วประเทศ ครูต้นน้ำ พี่ต้นน้ำ และอาสาสมัครทำงานในทุกสาขา ค่ายเยาวชน SOS ดำเนินการมาแล้วเป็นจำนวน ๑๑ ค่ายหลัก รายชื่อค่ายเยาวชน SOS ที่จัดไปแล้วมีดังต่อไปนี้

ตารางรายชื่อค่ายเยาวชน SOS ของเสถียรธรรมสถาน

ครั้ง	รายชื่อค่ายเยาวชน SOS	วันที่	ระยะเวลา
๑	บ่มเพาะ แดกหน่อ ต่อยอด	๒๐-๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๘	๗ วัน ๖ คืน
๒	บ่มเพาะ แดกหน่อ ต่อยอด	๓-๙ เมษายน ๒๕๔๙	๗ วัน ๖ คืน
๓	บ่มเพาะ แดกหน่อ ต่อยอด นานาชาติ	๔-๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๙	๑๑ วัน ๑๐ คืน
๔	ปลูกป่า ลมหายใจเดียวกัน	๒๔-๒๕ กันยายน ๒๕๕๐	๒ วัน ๑ คืน
๕	ธรรมโฆษณ์ ธรรมยาตรา	๒๘ กันยายน – ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๑	๒๔ วัน ๒๓ คืน
๖	DNA-Drink No Alcohol	๒๖-๓๐ มีนาคม ๒๕๕๒	๕ วัน ๔ คืน
๗	รู้ ตื่น เบิกบาน	๒๑-๒๗ เมษายน ๒๕๕๓	๗ วัน ๖ คืน
๘	๘ สีส้มหัสจรรย์	๒๐-๒๖ เมษายน ๒๕๕๔	๗ วัน ๖ คืน

^{๑๕} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๒.

๙	ก้าวอย่างแห่งปัญญา	๖-๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๔	๗ วัน ๖ คืน
๑๐	เด็กอวดดี สร้างสถานีโทรทัศน์	๒๒-๒๘ เมษายน ๒๕๕๕	๗ วัน ๖ คืน
๑๑	บอกรักโลก บอกรักดังดัง	๒๑-๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๕	๑๑ วัน ๑๐ คืน

๓.๒.๒ รายละเอียดโครงการค่ายเยาวชน SOS รุ่นค่าย ๘ สีส้มหัตถ์จรรยา

ค่ายเยาวชน SOS เป็นค่ายฝึกอบรมและพัฒนาศักยภาพของเยาวชนที่เสถียรธรรมสถานได้จัดให้มีขึ้นเพื่อปลูกฝังและบ่มเพาะให้เยาวชนเติบโตเป็นต้นกล้าที่ดี พร้อมทั้งสามารถนำสิ่งดีๆ ที่พวกเขาได้สัมผัสเรียนรู้ไปบอกกล่าวและสร้างวงสังคมนวมถึงเครือข่ายที่ตั้งงามออกไปอย่างกว้างขวาง การสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและตั้งงามจึงเป็นเรื่องจำเป็นมากที่ต้องได้รับการสนับสนุนโดยเฉพาะสังคมในปัจจุบันที่มี “สื่อ” เป็นกลไกสำคัญในการสร้างกระแสให้เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นกระแสที่สร้างสรรค์หรือการทำลาย สื่อจึงเปรียบเสมือนอาวุธที่มีคุณและโทษเท่าๆ กัน ขึ้นอยู่กับผู้ใช้ที่จะทำให้สื่อเป็นไปในทิศทางไหน ค่ายเยาวชน SOS ของเสถียรธรรมสถาน ครั้งที่ ๘ เป็นค่ายที่ผู้วิจัยเลือกทำการศึกษาโดยใช้ชื่อว่า ค่าย ๘ สีส้มหัตถ์จรรยา จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๐-๒๖ เมษายน ๒๕๕๔ (๗ วัน ๖ คืน) ประกอบด้วยกลุ่มบุคคลหลักในการขับเคลื่อนคือ

๑) วิทยากรอาสาสมัครหรือครูต้นน้ำเป็นผู้เชี่ยวชาญในแขนงต่างๆ และเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์แก่เยาวชนในแต่ละฐานกิจกรรม จำนวน ๓๔ คน

๒) เยาวชนอาสาสมัครหรือพี่ต้นน้ำที่เคยผ่านค่ายเยาวชน SOS ในรุ่นก่อนหน้ามาช่วยงานเป็นพี่เลี้ยงเยาวชน โดยนำความรู้และประสบการณ์จากค่ายก่อนหน้ามาช่วยเหลือการดำเนินกิจกรรมของครูต้นน้ำ จำนวน ๓๐ คน

๓) เยาวชน SOS รุ่น ๘ เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๒๕๔ คน จากสถานศึกษาทั่วประเทศซึ่งกำลังศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายถึงระดับอุดมศึกษา และระบบการศึกษานอกโรงเรียน

๔) อาสาสมัครจากธรรมนิเทศ เสถียรธรรมสถาน จำนวน ๒๐ คน

กลุ่มบุคคลเหล่านี้ทำกิจกรรมร่วมกันที่เสถียรธรรมสถานภายใต้แนวคิดที่ว่า คนสร้างสื่อ สื่อสร้างคน คนสร้างเครือข่าย โดยวัตถุประสงค์ของค่าย ๘ สีส้มหัตถ์จรรยา^{๑๖} คือ

๑) เพื่อสร้างเยาวชนให้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีการใช้ช่องทางของสื่อ

^{๑๖} มูลนิธิเสถียรธรรมสถาน, “แบบรายงานการดำเนินการฉบับสมบูรณ์โครงการหัวใจผู้หญิง หัวใจแม่ หัวใจโพธิสัตว์ เพื่อสุขภาวะทางปัญญา”, หน้า ๔๗.

๒) เพื่อสร้างเยาวชนให้มีความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง

๓) เพื่อสร้างเยาวชนให้มีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อสิ่งที่ตัวเองได้สร้างสรรค์ให้กับสังคม

๔) เพื่อทำให้เยาวชนเรียนรู้ที่จะทำงานร่วมกัน อยู่ร่วมกัน บนพื้นฐานของมิตรภาพ ค่ายเยาวชน SOS ค่ายที่ ๘ มุ่งเน้นประเด็นไปที่เรื่องของการทำสื่อทั้ง ๘ สาขา ๘ ประเภท ในชื่อค่าย ๘ ส้อมหัตศจรรย์ เพื่อให้เยาวชนผู้เป็นกำลังสำคัญในอนาคตได้ใช้สื่ออย่างถูกต้อง เหมาะสมและใช้สื่อในทางที่ดีพร้อมทั้งใช้สื่อให้มีประโยชน์และสอดคล้องกับแนวคิด ๓ สุข^{๑๗} คือ

๑) สุขง่ายใช้น้อย คือพื้นฐานของการเรียนรู้ที่จะใช้สิ่งที่มีโอกาสที่ได้รับ เมื่อเป็นผู้เสพก็จะรู้ประมาณในการบริโภคและขอบคุณโอกาสที่ได้รับ

๒) สุขเมื่อสร้าง คือการเติบโตจากการเป็นผู้เสพสู่การเป็นผู้สร้างที่เป็นสุขเมื่อได้เรียนรู้จากการลงมือทำ และตระหนักถึงคุณค่าของธรรมชาติและบุคคลอื่นๆ ที่เกื้อกูลต่อการเติบโตในชีวิตของพวกเขา

๓) สุขเมื่อให้ คือการเติบโตจากการเป็นผู้สร้างสู่การเป็นผู้ให้ ที่เป็นสุขเมื่อได้แบ่งปันเวลา พลังงานและทรัพยากรเพื่อความสุขของผู้อื่นและเชื่อมั่นว่า “ทุกคนมีให้ ไม่ต้องรอรี”

หัวใจของค่ายเยาวชน SOS รุ่นค่าย ๘ ส้อมหัตศจรรย์ คือการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ การอยู่ร่วมกันของเยาวชนจากทั่วประเทศ หลากหลายศาสนา วัฒนธรรม อุปนิสัยและความสนใจ เพื่อเรียนรู้ซึ่งกันและกันโดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ (๑) นักเรียน นิสิตนักศึกษาที่สนใจในงานสื่อ (๒) เยาวชนทั่วไปที่มีความสนใจในงานสื่อ

ค่ายเยาวชน SOS รุ่นค่าย ๘ ส้อมหัตศจรรย์มีกิจกรรมให้เยาวชนเลือกเข้าร่วมจำนวน ๘ ฐานกิจกรรม^{๑๘} กิจกรรมทั้ง ๘ ฐานประกอบไปด้วย (๑) เด็กสร้างหนัง หนังสือเด็ก (ภาพยนตร์และภาพนิ่ง) (๒) บ้านนี้มีौरิยะ (รายการโทรทัศน์) (๓) ธรรมดา ธรรมดาดี (การเต้น) (๔) ละครหลังจาก (ละคร) (๕) คนธรรมดา เบื้องหน้า (วิทยุ) (๖) ทำเพลง เพลงธรรมดา (ดนตรี) (๗) ธรรมสวัสดิ์ดี (นิยายสาร) (๘) ธรรมะออนไลน์ (สื่อออนไลน์) ผู้วิจัยได้ศึกษากิจกรรมทั้ง ๘ ฐานโดยละเอียดและขอสรุปข้อมูลของกิจกรรมแต่ละฐานและการทำงานจิตอาสาของเยาวชน SOS

^{๑๗} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๖๕.

^{๑๘} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๘๗.

รุ่นค่าย ๘ สื่อมหัตถกรรม โดยข้อมูลที่ผู้วิจัยนำมาเสนอได้มาจากเอกสารค่าย ๘ สื่อมหัตถกรรมซึ่งประธานค่ายคือคุณพิรล สาแหร^{๑๔} ได้ทำรายงาน รวบรวมและให้สัมภาษณ์ไว้ดังต่อไปนี้

๑) เด็กสร้างหนัง หนังสือเด็ก (ภาพยนตร์และภาพนิ่ง) มีเยาวชนที่เข้าร่วมฐานกิจกรรมนี้จำนวน ๔๐ คน ครูต้นน้ำคือ คุณพรรณพันธ์ ทรงขำและคณะ กิจกรรมนี้ได้แบ่งเยาวชนออกเป็น ๒ กลุ่ม คือกลุ่มแรกเรียนรู้การถ่ายภาพ และกลุ่มที่สองเรียนรู้การสร้างภาพยนตร์ซึ่งประกอบไปด้วยการเรียนรู้ขั้นตอนการสร้างภาพยนตร์ทุกขั้น เริ่มด้วยการเขียนบท การถ่ายทำ การตัดต่อ การใช้แสง และรายละเอียดที่ครูต้นน้ำได้ถ่ายทอดพร้อมกับการฝึกปฏิบัติจริง ในส่วนกิจกรรมถ่ายภาพนิ่งนั้น เยาวชนเรียนรู้เทคนิคการถ่ายภาพจากครูต้นน้ำ และฝึกปฏิบัติจริง ในส่วนกิจกรรมถ่ายภาพนิ่งเยาวชนต้องฝึกความรับผิดชอบด้วยการดูแลกล้องถ่ายรูปที่ทางโครงการให้ยืมตลอด ๗ วันของการฝึกปฏิบัติ เมื่อนำมาคืนอุปกรณ์ทุกอย่างต้องอยู่ในสภาพสมบูรณ์ เป้าหมายของกิจกรรมทั้ง ๒ กลุ่มนอกจากให้เยาวชนได้เรียนรู้และปฏิบัติจริงในการสร้างภาพยนตร์และถ่ายภาพนิ่งแล้ว การยอมรับตนเองเข้าสู่กลุ่ม และการใช้ตนเองเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม เป็นอีกสองเป้าหมายสำคัญที่ดำเนินคู่กัน

๒) บ้านนี้มีورىะ (รายการโทรทัศน์) มีเยาวชนที่เข้าร่วมฐานกิจกรรมนี้จำนวน ๑๘ คน ครูต้นน้ำ คือคุณศุภชัย สิทธิอำพรพรรณและคณะ พบว่าหลักสูตรการอบรมเยาวชนในกิจกรรมนี้เพื่อสร้างทักษะในการสื่อสารสาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพ ทำหน้าที่กระตุ้นให้เยาวชนเกิดกระบวนการทางความคิดในแนวทางสร้างสรรค์ด้วยตัวของเขาเอง คิดเอง ทำเอง ครูต้นน้ำทำหน้าที่สร้างความเข้าใจกับเยาวชน แนะนำเรื่องราวสร้างสรรค์ให้เยาวชนได้รับรู้ได้เห็นเป็นแบบอย่าง โดยการพัฒนารูปแบบใหม่รายการโทรทัศน์ธรรมชาติร่วมสมัย การใช้การ์ตูนแอนิเมชัน (Animation) ประกอบรายการ การเขียนบทอย่างสร้างสรรค์ มุ่งให้เกิดมีเจตคติที่ดีในการร่วมผลิตรายการโทรทัศน์บ้านนี้มีورىะ ตลอดปี ๒๕๕๔ ของเสถียรธรรมสถาน สร้างความรู้และกระตุ้นให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดกระบวนการทางความคิดในแนวทางสร้างสรรค์ด้วยตัวของเขาเอง เปิดใจกว้างในการคิดสื่อ ถ่ายทอดสื่อ ให้เยาวชนมองย้อนว่าตัวเขาต้องการสังคมไทยในอนาคตเป็นแบบไหน การเรียนรู้การใช้สื่อ การคิดการออกแบบเหมาะสมตามความสามารถเพื่อการสื่อสารไปยังสาธารณะ ด้วยเห็นว่าหากเยาวชนผู้เข้ารับการอบรมมีทักษะทางการสื่อสารสาธารณะ และมีเจตคติที่ดีในการร่วมมือกันทำงาน จะทำให้เยาวชนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสามารถนำทักษะข้างต้นไปสื่อสารต่อยังสาธารณะเพื่อแตกหน่อกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

^{๑๔} สัมภาษณ์เชิงลึก นายพิรล สาแหร, ประธานค่าย ๘ สื่อมหัตถกรรม, วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๕ เวลา ๑๔.๐๐ น.

๓) ธรรมดา ธรรมแดนส์ (การเต้น) มีเยาวชนที่เข้าร่วมฐานกิจกรรมนี้จำนวน ๖๐ คน ครูต้นน้ำคือ คุณณิสรา แก้วอินทร์และคณะ ในกิจกรรมนี้เยาวชนจะได้เรียนรู้เทคนิคการใช้ร่างกายตามรูปแบบของการเต้นประเภทต่างๆ อาทิ การเต้นร่วมสมัย (Contemporary Dance) การเต้นแจ๊สดานซ์ (Jazz Dance) การเต้นบีบอย (B-Boy) และการเต้นฮิปฮอป (Hip Hop) เป็นต้น โดยเสริมเรื่องการหายใจที่สอดคล้องกับท่าทาง การเคลื่อนไหวต่างๆ เพื่อสร้างความชัดเจน และสร้างความหลากหลายในท่าเต้นนั้นๆ ซึ่งวิธีการนี้เป็นอีกหนึ่งกุศโลบายในการนำแนวทางการสร้างสมาธิโดยให้จิตใจจดจ่ออยู่กับร่างกายที่กำลังเคลื่อนไหว มาสู่เยาวชนผ่านศิลปะการเต้นรำตามสมัยนิยม ระหว่างเข้าร่วมกิจกรรมเยาวชนจะได้เรียนรู้เรื่องการใช้เพลงและความแตกต่างของจังหวะดนตรีซึ่งเยาวชนจะได้หัดสังเกต เช่น ความช้าเร็วของจังหวะ และการเต้นที่ช้าเร็วต่างกันจะสามารถสร้างอารมณ์และความรู้สึกใดให้เกิดขึ้นต่อทั้งผู้แสดงและผู้ชม อันจะนำไปสู่การถ่ายทอดอารมณ์ในรูปแบบของการเต้น และต่อยอดไปสู่การถ่ายทอดเรื่องราวอย่างสมบูรณ์ในภาพยนตร์ได้อีกด้วย การเต้นแบบ Contact Improvisation และเสริมด้วยหลักของการเต้นในรูปแบบของการ Improvise มาผนวกกับการรับส่งแบบถ่วงน้ำหนักระหว่างคู่เต้น หรือทีมเพื่อให้เกิดการสร้างสรรค์ที่เปิดกว้างในการเต้นรำ โดยในขั้นนี้จะทำให้เกิดกระบวนการวิเคราะห์ และจัดระบบกันระหว่างผู้เต้นด้วยกัน มีการประเมินประเมิน สร้างให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลกันและร่วมมือกันให้เกิดท่าเต้นที่แปลกใหม่ ที่มาจากความคิดสร้างสรรค์ของเยาวชนเอง

๔) ละครหลังฉาก (ละคร) มีเยาวชนที่เข้าร่วมฐานกิจกรรมนี้จำนวน ๔๓ คน ครูต้นน้ำ คือคุณชาญวุฒิ พรหมสาขา ณ สกลนครและคณะ ในกิจกรรมนี้เยาวชนได้เรียนรู้หลักการผลิตละครรวมถึงการลงมือปฏิบัติจริง กิจกรรมที่เยาวชนได้เรียนรู้คือ ศิลปะการแสดง การเขียนบท การแสดงออก การแสดงจากภายในทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ รวมถึงการสอดแทรกธรรมะเข้าไปในบทเรียนเช่น การใช้สมาธิสื่อสารระหว่างตัวละคร ธรรมะกับการแสดงละคร เป็นต้น ครูต้นน้ำผู้มีประสบการณ์จริงในการทำละครเช่น คุณพิไลวรรณ บุญล้ำ คุณปก บัณฑิต และคุณศิรินุช เพชรอุไร ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์พร้อมแนะนำการผลิตและการดูแลตัวอย่างสร้างสรรค์ให้เยาวชนนำไปวิเคราะห์และเลือกที่จะดูและผลิตละครให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมพร้อมความบันเทิง ผลจากการทำงานร่วมกันเพื่อผลิตละครหนึ่งเรื่อง เยาวชนเกิดเจตคติที่ดีในการร่วมมือกันทำงาน จะทำให้เยาวชนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสามารถนำทักษะข้างต้นไปสื่อสารต่ออย่างสาธารณะเพื่อแตกหน่อกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕) คนธรรม เบื้องหน้า (วิทยุ) มีเยาวชนที่เข้าร่วมฐานกิจกรรมนี้จำนวน ๓๐ คน ครูต้นน้ำ คือคุณณส สุขวัฒน์และคณะ ในกิจกรรมนี้เยาวชนได้เรียนรู้ทักษะการพูดต่อสาธารณะ

การสื่อสารด้วยภาษาพูดและภาษากายที่ถูกต้อง การออกเสียงภาษาไทยอย่างถูกต้อง ความกล้าแสดงออกและบุคลิกที่เหมาะสมเพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้ฟัง เยาวชนได้เรียนรู้ทั้งการจัดรายการวิทยุและการเป็นพิธีกรภาคสนาม โดยมีพิธีกรและดีเจมืออาชีพ เช่น คุณช่อผกา วิทยานิพนธ์ และคุณสุนิสา สุขบุญสังข์ มาถ่ายทอดประสบการณ์ตรงพร้อมแนะนำเคล็ดลับ รวมถึงการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าแก่เยาวชนเมื่อต้องปฏิบัติงานจริง

๖) ทำเพลง เพลงธรรม (ดนตรี) มีเยาวชนที่เข้าร่วมฐานกิจกรรมนี้จำนวน ๔๕ คน ครูต้นน้ำ คือคุณธเนศ สุขวัฒน์และคณะ เยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมนี้ต้องเป็นผู้มีความสามารถในการเล่นดนตรีอย่างน้อย ๑ ชนิด และต้องนำเครื่องดนตรีของตนเองมาด้วยเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน เยาวชนได้เรียนรู้วิธีการแสดงความรู้สึก เรียบเรียงความรู้สึกออกเป็นเนื้อหา เนื้อเพลง โดยอาศัยวิธี Mind Map การเลือกดนตรีใส่ในเนื้อเพลง และการเขียนเพลงอย่างสร้างสรรค์และเหมาะสม

๗) ธรรมสวัสดิ์ (นิตยสาร) มีเยาวชนที่เข้าร่วมฐานกิจกรรมนี้จำนวน ๑๒ คน ครูต้นน้ำ คือคุณสุเมธ จักษ์เมธาและคณะ ในฐานกิจกรรมนี้เยาวชนได้เรียนรู้เรื่องสื่อสิ่งพิมพ์ การทำนิตยสาร การหาข้อมูล บทสัมภาษณ์ การใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง การจัดวางรูปเล่มและภาพประกอบ ครูต้นน้ำถ่ายทอดประสบการณ์และให้เยาวชนได้ฝึกปฏิบัติจริง โดยหวังว่าการเรียนรู้การใช้สื่อ การคิดการออกแบบเหมาะสมตามความสามารถเพื่อการสื่อสารไปยังสาธารณะ จะทำให้เยาวชนผู้เข้ารับการอบรมมีทักษะทางการทำสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีคุณภาพ และมีเจตคติที่ดีในการร่วมมือกันทำงาน จะทำให้เยาวชนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสามารถนำทักษะข้างต้นไปสื่อสารต่อยังสาธารณะเพื่อแตกหน่อกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๘) ธรรมะออนไลน์ (สื่อออนไลน์) ผลิตรายการผ่านทาง SOS TV Station มีเยาวชนที่เข้าร่วมฐานกิจกรรมนี้จำนวน ๑๐ คน ครูต้นน้ำ คือ คุณสุนทร เกียรติธนากรและคณะ เนื่องจากเยาวชนในปัจจุบันใช้สื่อออนไลน์เสมือนเป็นปัจจัยที่ ๕ การใช้สื่อออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพที่แท้จริงและสร้างความสนใจให้เยาวชนเข้าหาธรรมะจึงเป็นกลยุทธ์ที่เยาวชนกลุ่มนี้ได้เรียนรู้จากกิจกรรมธรรมะออนไลน์ โดยกิจกรรมที่เยาวชนได้เรียนรู้คือ การใช้สื่อออนไลน์อย่างถูกวิธี การตัดต่อภาพ การแทรกเสียงและดนตรี

ตารางต่อไปนี้จะแสดงกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในค่ายเยาวชน SOS ของเสถียรธรรมสถาน รุ่นค่าย ๘ สัปดาห์จรรย์ระหว่างวันที่ ๒๐-๒๖ เมษายน ๒๕๕๔ (๗ วัน ๖ คืน)

ตารางกิจกรรมค่ายเยาวชน SOS รุ่นค่าย ๘ สี่หมื่นศจรย์

วันที่ ๑ (๒๐ เมษายน ๒๕๕๔)	
๙.๐๐-๑๒.๐๐	เยาวชนลงทะเลเปียน เก็บของเข้าที่ปัก
๑๒.๐๐-๑๓.๐๐	พิจารณาอาหารกลางวัน
๑๓.๐๐-๑๗.๐๐	ปฐมนิเทศโดยแม่ชีคันสนีย์ เสถียรสุด
๑๗.๐๐-๑๘.๐๐	พิจารณาอาหารเย็น
๑๘.๐๐-๑๙.๐๐	ทำวัตรเย็น
๑๙.๐๐-๒๑.๐๐	เข้ากลุ่มฐานกิจกรรม
๒๑.๐๐	พักผ่อน

วันที่ ๒-๖ (๒๑-๒๕ เมษายน ๒๕๕๔)	
๕.๐๐	ระฆังแห่งสติ
๕.๓๐-๖.๐๐	ทำวัตรเช้า
๖.๐๐-๗.๐๐	โยคะรับอรุณ
๗.๐๐-๘.๐๐	จิตอาสา กตัญญูต่อชุมชน (ทำความสะอาด)
๘.๐๐-๙.๐๐	พิจารณาอาหารเช้า
๙.๐๐-๑๒.๐๐	เข้ากลุ่มฐานกิจกรรม
๑๒.๐๐-๑๓.๐๐	พิจารณาอาหารกลางวัน
๑๓.๐๐-๑๗.๐๐	เข้ากลุ่มฐานกิจกรรม
๑๗.๐๐-๑๘.๐๐	พิจารณาอาหารเย็น
๑๘.๐๐-๑๙.๐๐	ทำวัตรเย็น
๑๙.๐๐-๒๑.๐๐	เข้ากลุ่มฐานกิจกรรม
๒๑.๐๐	พักผ่อน

วันที่ ๗ (๒๖ เมษายน ๒๕๕๔)	
๕.๐๐	ระฆังแห่งสติ
๕.๓๐-๖.๐๐	ทำวัตรเช้า
๖.๐๐-๗.๐๐	โยคะรับอรุณ

๗.๐๐-๘.๐๐	จิตอาสา กตัญญูต่อชุมชน (ทำความสะอาด)
๘.๐๐-๙.๐๐	พิจารณาอาหารเช้า
๙.๐๐-๑๒.๐๐	ปัจฉิมนิเทศน์
๑๒.๐๐-๑๓.๐๐	พิจารณาอาหารกลางวัน
๑๓.๐๐	เยาวชนกลับบ้าน

ในแต่ละวันแม่ชีคันสนีย์ เสถียรสุต ได้ให้คาถาประจำวัน เพื่อให้เยาวชนจะได้นำไปขบคิด หาคำตอบด้วยตนเองและมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับคาถาประจำวันในช่วงเย็น ก่อนปิดกิจกรรมในแต่ละวัน คาถาประจำวันเริ่มในวันที่สองของค่ายและจบในวันที่หกของค่าย รวม ๕ คาถา มีรายการดังนี้

- ๑) พุณของชีวิตคือจิตที่ไม่ขุ่นมัว
- ๒) เสียงที่ดังที่สุดในโลกคือเสียงที่เจียบจากอคติและการเพ่งโทษ
- ๓) ยอมตนให้คนใช้ ฝึกตนให้ใช้คน ไม่รอให้ใครใช้
- ๔) เป็นมนุษย์แท้ ไม่เป็นแค่เหยื่อ
- ๕) ทำงานให้สนุก เป็นสุขขณะทำงาน

ค่ายเยาวชน SOS ของเสถียรธรรมสถาน รุ่นค่าย ๘ ส้อมหัตศกรรยซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๐-๒๖ เมษายน ๒๕๕๔ (๗ วัน ๖ คืน) ณ เสถียรธรรมสถาน เปิดโอกาสให้เยาวชนจากทุกศาสนาทั่วประเทศ อายุระหว่าง ๑๕-๒๕ ปี เข้าร่วมกิจกรรมซึ่งฐานกิจกรรมทั้ง ๘ เกี่ยวข้องกับการใช้สื่ออันได้แก่ (๑) ภาพยนตร์ขนาดสั้นและการถ่ายภาพนิ่ง (๒) รายการโทรทัศน์ (๓) การเต้น (๔) ละคร (๕) พิธีกร (๖) ดนตรี (๗) นิตยสาร (๘) สื่อออนไลน์ ทั้งนี้เพื่อต้องการให้เยาวชนสามารถเลือกใช้สื่ออย่างมีคุณภาพ นำความรู้และความสามารถที่ค้นพบไปบอกต่อและต่อยอดเพื่อประโยชน์ของตนเอง สังคมและชุมชนของตนเอง กิจกรรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติทั้งหมดได้รับการถ่ายทอดโดยครูต้นน้ำอาสาสมัคร และพี่ต้นน้ำอาสาสมัครผู้เป็นอดีตเยาวชน SOS ในรุ่นก่อนหน้า โดยมีการสอดแทรกธรรมะ แนวทางคำสอนของพระพุทธเจ้าซึ่งสามารถเข้าใจได้ง่ายเข้าไปในกิจกรรมทั้งทางตรงและทางอ้อม อาทิ คาถาประจำวัน การใช้สมาธิกับกิจกรรมต่างๆ เป็นต้น

๓.๒.๓ การทำงานจิตอาสาของเยาวชน SOS รุ่นค่าย ๘ ส้อมหัตศกรรย

หลังจากการเรียนรู้ภายในค่าย ๘ ส้อมหัตศกรรย เสร็จสิ้นลงเยาวชนได้แสดงผลงานของตนเองทั้งงานเดี่ยวและงานกลุ่มผ่านทางเวที ณ เสถียรธรรมสถาน โดยเปิดกว้างให้ผู้ชม

ภายนอกเข้าชมพร้อมกับคณะทำงานของค่ายเยาวชนในวันที่หก (วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔) ของการทำค่าย และผลงานของเยาวชนเหล่านี้ยังได้รับการเผยแพร่โดยสำนักงานกองทุนสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ผ่านสื่อสาธารณะและโรงเรียนทั่วประเทศ เยาวชนส่วนใหญ่ได้แสดงความจำนงค์ต่อยอดความรู้ ความสามารถของตนผ่านทางครูต้นน้ำและพี่ต้นน้ำ โดยเยาวชนเหล่านี้จะได้รับการบ่มเพาะทักษะความสามารถของตนอย่างใกล้ชิดและมีคุณภาพจากครูต้นน้ำและผู้เชี่ยวชาญในแขนงต่างๆ นอกจากจะมีผลงานต่างๆ เผยแพร่ต่อสาธารณชนแล้ว เยาวชนเหล่านี้ยังกลับมาเป็นอาสาสมัครช่วยงานค่ายเยาวชน SOS ในรุ่นต่อมาคือค่ายที่ ๙ จนถึงปัจจุบันซึ่งเป็นค่ายที่ ๑๑ เยาวชนเหล่านี้พบว่ามีพัฒนาตนในทักษะด้านสื่อที่ตนเองถนัดรวมถึงการเปลี่ยนบทบาทจากเยาวชนค่ายมาเป็นพี่ต้นน้ำในค่ายต่อมา ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสารค่ายและการสัมภาษณ์เยาวชนผู้เข้าร่วมกิจกรรมค่าย ๘ สื่อมหัทศจรย์ และครูต้นน้ำรวมถึงพี่ต้นน้ำ ผู้วิจัยขอเสนอผลงานการทำงานจิตอาสาของเยาวชน SOS รุ่นค่าย ๘ สื่อมหัทศจรย์ โดยแบ่งตามฐานกิจกรรมดังนี้

๑) เด็กสร้างหนัง หนังสือเด็ก (ภาพยนตร์และภาพนิ่ง) เยาวชนกลุ่มนี้ร่วมสร้างภาพยนตร์สั้นจำนวน ๑ เรื่อง^{๒๐} ผลงานที่น่าออกให้ประชาชนทั่วไปได้มีโอกาสชมความสามารถของเยาวชนคือเรื่อง “ความสุขเล็กๆ” ภาพยนตร์เรื่องนี้ได้จัดแสดงในวันปิดค่าย นอกจากนี้ผลงานภาพยนตร์สั้นเรื่องนี้ยังได้รับการเผยแพร่ลงสื่อสาธารณะเช่น Youtube สถานีโทรทัศน์ SOS ผ่านทาง www.sdslive.org และ www.sosclub.tv รวมถึงตามสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ ในส่วนงานถ่ายภาพนิ่ง เยาวชนกลุ่มนี้เก็บภาพเหตุการณ์และกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในค่ายโดยใช้เทคนิคและการแสดงอารมณ์ต่างๆ ที่ได้เรียนรู้จากครูต้นน้ำ ภาพถ่ายเหล่านี้จัดแสดงในวันปิดค่าย เยาวชน SOS ที่ผ่านค่าย ๘ สื่อมหัทศจรย์มาแล้วจำนวนหนึ่งที่สนใจการผลิตภาพยนตร์และการถ่ายภาพนิ่งอย่างจริงจังได้เข้าอบรมการปฏิบัติ (Workshop) อย่างต่อเนื่องในหยุดเพื่อต่อยอดความรู้และประสบการณ์จากค่าย ๘ สื่อมหัทศจรย์ และได้สร้างภาพยนตร์สั้นอีกจำนวน ๓ เรื่องเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณะ ซึ่งเยาวชนทั้งหมดที่ร่วมต่อยอดพัฒนาทักษะการทำภาพยนตร์นี้ได้ปล่อยพลังแห่งความสร้างสรรค์ออกมาเป็นภาพยนตร์ ๓ เรื่อง ภาพยนตร์ดังกล่าวคือ ๑) ให้ ๒) กว่าจะรู้เดียงสา ๓) ราน ตื่น เบิกบาน ภาพยนตร์ทั้ง ๓ เรื่องได้รับการเผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ SOS และสื่อสาธารณะอื่นๆ ทั้งโดยสำนักงานกองทุนสร้างเสริมสุขภาพ (สสส) และอีกหลายภาคีองค์กรเพื่อเป็นการจูงใจให้เยาวชนที่มีพลังแห่งการสร้างสรรค์ได้

^{๒๐} สัมภาษณ์เชิงลึก นายเอกสิทธิ์ บุญมาก, ประธานที่ปรึกษาค่าย, ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๕ เวลา ๑๕.๐๐ น.

บ่มเพาะศักยภาพในตัวของพวกเขาเกี่ยวกับค่ายเยาวชน SOS เพื่อแตกหน่อและต่อยอดรับใช้สังคมต่อไป นอกจากนี้พบว่ามีเยาวชนจำนวน ๒ คนมีส่วนร่วมในระดับปฏิบัติการในโครงการภาพยนตร์สั้น ความรัก ศรัทธา และปาฏิหาริย์ ของเสถียรธรรมสถาน ซึ่งภาพยนตร์ชุดนี้ได้จัดแสดงในโรงภาพยนตร์เมเจอร์ เอสพลานาด รัชดาระหว่างวันที่ ๒๗-๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๔ และสถานีโทรทัศน์ทีวีไทย (Thai PBS) ระหว่างวันที่ ๓๑ กรกฎาคม – ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๔

๒) บ้านนี้มีोरิยะ (รายการโทรทัศน์) เยาวชนได้ร่วมกันผลิตรายการบ้านนี้มีोरิยะ บันทึกการระหว่างการเดินทางชีวิตในค่าย สัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมกิจกรรมและนำออกอากาศในวันแสดงผลงาน นอกจากนี้เยาวชนที่สนใจการผลิตรายการโทรทัศน์จำนวนหนึ่งยังเข้าร่วมฝึกงานการผลิตรายการบ้านนี้มีोरิยะกับทางคณะทำงานของเสถียรธรรมสถานอย่างต่อเนื่อง รายการนี้ผลิตเพื่อออกอากาศทาง www.sdslive.org เดือนละ ๔ ตอน รวมถึงช่อง TNN ทุกวันเสาร์เวลา ๑๘.๐๐-๑๘.๓๐ น. ขณะนี้มีเยาวชนซึ่งเป็นผลผลิตจากค่าย ๘ สื่อมวลชนเข้าร่วมเป็นทีมงานประจำของรายการบ้านนี้มีोरิยะแล้วจำนวน ๕ คน โดย ๒ คนมาจากฐานกิจกรรม ภาพยนตร์ ๒ คนจากฐานกิจกรรมพิธีกรรม และ ๑ คนจากฐานกิจกรรมรายการโทรทัศน์^{๒๑} นอกจากนี้เยาวชนบางกลุ่มได้นำความรู้ที่ได้ไปผลิตรายการโทรทัศน์ภายในชุมชนตนเอง เช่น มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ เป็นต้น ครูต้นน้ำพบว่าเยาวชนหลายคนมีความสามารถมากในด้านต่างๆ เช่นการเขียนการ์ตูนแอนิเมชัน (Animation) และได้ส่งเสริมให้ต่อยอดความสามารถเหล่านั้น โดยการเรียนรู้เพิ่มเติมและฝึกฝนกับทีมงานต่างๆที่ครูต้นน้ำแนะนำให้ พบว่ามีเยาวชนจำนวน ๒ คนสร้างการ์ตูนแอนิเมชันแมชีนน้อยให้เสถียรธรรมสถานจนถึงปัจจุบันมากกว่า ๒๐ ภาพเพื่อใช้ประกอบกิจกรรมต่างๆของเสถียรธรรมสถานโดยเป็นงานจิตอาสาทั้งหมด

๓) ธรรมดา ธรรมแดนส์ (การเต้น) เยาวชนในฐานกิจกรรมนี้แสดงผลงานการเต้นในวันแสดงผลงานคือวันที่หกของค่าย (๒๕ เมษายน ๒๕๕๔) สร้างความบันเทิงให้กับสมาชิกค่ายเป็นอย่างมาก หลังจากออกจากค่ายไปแล้วเยาวชนกลุ่มการเต้นได้รวมตัวกันสร้างเครือข่ายในกรุงเทพมหานคร สระแก้ว และราชบุรี โดยมีเสถียรธรรมสถานเป็นศูนย์กลางด้านข้อมูล การสนับสนุนผู้ฝึกสอน และการกระจายข่าวสารเพื่อโรงเรียนต่างๆในจังหวัดนั้นๆเข้าร่วมกิจกรรม^{๒๒} นอกจากนี้เยาวชนจำนวนหนึ่งอาสาสมัครเข้าร่วมแสดงในงานเปิดและปิดการประชุมสภากายธิดา

^{๒๑} มูลนิธิเสถียรธรรมสถาน, “แบบรายงานการดำเนินการฉบับสมบูรณ์โครงการหัวใจผู้หญิง หัวใจแม่ หัวใจโพธิสัตว์ เพื่อสุขภาวะทางปัญญา”, (กรุงเทพมหานคร : เสถียรธรรมสถาน, ๒๕๕๔) (อัดสำเนา).

^{๒๒} เรื่องเดียวกัน.

โลกครั้งที่ ๑๒ จัดขึ้น ณ เสถียรธรรมสถานระหว่างวันที่ ๑๒-๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๔ และได้รับการชื่นชมจากผู้เข้าร่วมประชุมนานาชาติเป็นอย่างมาก

๔) ละครหลังจาก (ละคร) เยาวชนในฐานะกิจกรรมนี้แสดงผลงานรูปแบบละครสั้นในวันแสดงผลงานสร้างความบันเทิงแก่ผู้ชมเป็นอย่างมาก และเยาวชนกลุ่มนี้ได้รวมตัวกันผลิตละครสั้นและจัดแสดงในงานเปิดและปิดการประชุมศากยธิดาโลกครั้งที่ ๑๒ จัดขึ้น ณ เสถียรธรรมสถานระหว่างวันที่ ๑๒-๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๔ พบว่าเยาวชนส่วนใหญ่นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากค่าย ๘ ส้อมหัตถ์จริยไปประยุกต์ใช้ในชุมชนตนเอง เช่นการสร้างเครือข่ายกลุ่มละครระหว่างโรงเรียน การทำงานเป็นจิตอาสาผลิตละครสั้น ละครเวทีให้โรงเรียนหรือชุมชน โดยมีครูต้นน้ำจากเสถียรธรรมสถานเป็นที่ปรึกษาอย่างใกล้ชิดเรื่องการเขียนบทและการแสดง^{๒๓}

๕) คนธรรมเบื้องหน้า (พิธีกร) เยาวชนในฐานะกิจกรรมนี้แสดงผลงานของกลุ่มตนเองโดยการเป็นพิธีกรในรายการบ้านนี้มีวิธีะร่วมกับเยาวชนกลุ่มโทรทัศน์ และร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการจัดรายการวิทยุ “ธรรมสวัสดิ์” ผ่านสถานีวิทยุ ม.ก. บางเขน ความถี่ ๑,๑๐๗ กิโลเฮิร์ตซ์ FM ๑๐๗.๒๕ เมกะเฮิร์ตซ์ สถานีวิทยุ ม.ก. ความถี่ ๖๑๒ กิโลเฮิร์ตซ์ สถานีวิทยุ ม.ก. ขอนแก่น ความถี่ ๑,๓๑๔ กิโลเฮิร์ตซ์ และสถานีวิทยุ ม.ก. สงขลา ความถี่ ๑,๒๖๙ กิโลเฮิร์ตซ์ อย่างไรก็ตามก็ยังมีเยาวชนให้ความสนใจต่อยอดความสามารถทางการเป็นพิธีกรเพียง ๒ คน เนื่องจากหลังการอบรมแล้วเยาวชนพบว่าการจัดรายการวิทยุหรือการเป็นพิธีกรในเรื่องธรรมะเป็นเรื่องยากเกินขีดความสามารถของตนเองที่จะสื่อสารหรือถ่ายทอดออกมาให้เป็นเรื่องสนุกได้ยาก คณะครูต้นน้ำจึงต่อยอดโดยการเป็นที่ปรึกษาอย่างใกล้ชิด ให้กำลังใจในการสร้างเสริมทักษะและความมั่นใจแก่เยาวชนโดยไม่ต้องกังวลว่าการสื่อสารเรื่องธรรมะเป็นเรื่องยาก หนึ่งในเยาวชนที่ได้รับโอกาสนำทักษะการเป็นพิธีกรไปต่อยอดคือการอาสาเป็นดีเจคลองใหญ่ เริดโอ ๙๗.๕ เมกะเฮิร์ตซ์ วิทยุชุมชนของอำเภอสามพราน^{๒๔}

๖) ทำเพลง เพลงธรรม (ดนตรี) เยาวชนในฐานะกิจกรรมนี้แสดงผลงานด้านดนตรีในวันแสดงผลงาน โดยแบ่งเป็น ๓ กลุ่ม สร้างความบันเทิงแก่ผู้ชมทั้งสมาชิกค่ายและ

^{๒๓} สัมภาษณ์เชิงลึก นายพิรล สาระ, ประธานค่าย ๘ ส้อมหัตถ์จริย, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๔ เวลา ๑๔.๐๐ น.

^{๒๔} มูลนิธิเสถียรธรรมสถาน, “แบบรายงานการดำเนินการฉบับสมบูรณ์โครงการหัวใจผู้หญิง หัวใจแม่ หัวใจโพธิสัตว์ เพื่อสุขภาวะทางปัญญา”, (กรุงเทพมหานคร : เสถียรธรรมสถาน, ๒๕๕๔) (อัดสำเนา).

บุคคลภายนอกเป็นอย่างมาก หลังจากกิจกรรมภายในค่ายเสร็จสิ้นลง ได้มีเยาวชนจำนวน ๗ คนที่แสดงความจำนงค์ขอต่อยอดความรู้และความสามารถจากครูต้นน้ำ โดยครูต้นน้ำธเนศ สุขวัฒน์ได้สร้างเสริมความรู้และประสบการณ์แก่เยาวชนเหล่านี้โดยการฝึกฝนอย่างเข้มข้น กระทั่งตั้งวงดนตรีขึ้นมาได้แก่ วงตติยมปี วง Flower Bloom และวง SOS ครูต้นน้ำนำเยาวชนกลุ่มนี้ไปแสดงตามสถานที่ต่างๆ เพื่อสร้างความมั่นใจในการแสดงบนเวทีแก่เยาวชนเหล่านี้เป็นระยะๆ เช่น หอจดหมายเหตุพุทธทาส กรุงเทพมหานคร งานมหกรรมเด็กแนวบวก ร่วมกับกลุ่มพาย พาย คิดส์ คลับ ร้องเพลงออกกรายการโทรทัศน์ร่วมกัน เนื่องในวันวิสาขบูชา ฉลองพุทธชยันตีแห่งการตรัสรู้ ทางช่องไทยพีบีเอส นอกจากนี้พบว่า มีเยาวชน ๑ คนที่มีความสามารถด้านการแต่งเพลง โดยเพลงของเยาวชนท่านนี้คือเพลง “แค่ความฝัน”^{๒๕} ได้รับการคัดเลือกเป็นเพลงประกอบภาพยนตร์เรื่อง “สวัสดีความรัก” ซึ่งเป็นหนึ่งในโครงการภาพยนตร์สั้นชุด ความรัก ศรัทธา และปาฏิหาริย์ โดยเสถียรธรรมสถาน ซึ่งภาพยนตร์ชุดนี้ได้จัดแสดงในโรงภาพยนตร์ เมเจอร์ เอสพลานาด รัชดา ระหว่างวันที่ ๒๗-๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๔ และสถานีโทรทัศน์ทีวีไทย (Thai PBS) ระหว่างวันที่ ๓๑ กรกฎาคม – ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๔

๗) ธรรมสวัสดิ์ (นิตยสาร) เยาวชนในฐานะกิจกรรมนี้ร่วมผลิตนิตยสารธรรมสวัสดิ์ ซึ่งเป็นนิตยสารรายเดือน ผลิตโดยคณะทำงานของเสถียรธรรมสถาน แต่ในฉบับนั้นบทความจะเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในค่าย ๘ ส้อมหัตถ์จรรยา สร้างความสนใจและกระตุ้นศักยภาพในตัวเยาวชนได้เป็นอย่างมาก เนื่องจากเยาวชนกลุ่มนี้ต้องการให้เพื่อนในค่ายรับรู้ข่าวสารความเป็นไปของค่าย และกลุ่มเพื่อนในค่ายแสดงออกถึงความสนใจในการรับรู้ข่าวสารอย่างเต็มที่ อย่างไรก็ตามหลังจากกิจกรรมค่ายเสร็จสิ้นลง มีเยาวชนแจ้งความจำนงค์เพียง ๒ คนที่สนใจจะต่อยอดความสามารถในการเขียนบทความ โดยมีครูต้นน้ำให้การสนับสนุนอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง สาเหตุที่มีเยาวชนจำนวน ๒ คนจาก ๑๒ คนให้ความสนใจต่อยอดน้อยคือเยาวชนมองว่าการเขียนบทความธรรมะเป็นเรื่องยากเกินกว่าความสามารถของตนเอง และความเข้าใจทางพุทธศาสนาไม่มากเพียงพอที่จะเขียนบทความได้ ครูต้นน้ำและพี่ต้นน้ำจึงมีการติดตามผลโดยการให้อาสาสมัครที่มีความรู้ด้านพระพุทธศาสนาและความรู้เรื่องนิเทศศาสตร์เข้ามา

^{๒๕} สัมภาษณ์ นายเอกพล ขุนจำนงค์, เยาวชนค่าย ๘ ส้อมหัตถ์จรรยา, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๔

เป็นที่ปรึกษาแก่เยาวชนกลุ่มนี้ โดยหวังว่าจะสร้างเมล็ดพันธุ์ทางปัญญาที่มีความสามารถด้านการเขียนบทความทางธรรมะที่สามารถเข้าถึงสังคมให้อ่านอย่างเข้าใจได้ง่าย^{๒๖}

๘) ธรรมะออนไลน์ (สื่อออนไลน์) เยาวชนในฐานะกิจกรรมนี้แสดงผลงานโดยการติดต่อรายการถ่ายทอดสดและรายการบ้านนี้มีริยะของกลุ่มรายการโทรทัศน์ อย่างไรก็ตามก็ดีขึ้นเนื่องจากมีเยาวชนเข้าร่วมฐานกิจกรรมนี้เพียง ๑๐ คน และเยาวชนพบว่าการติดต่อภาพ การแทรกเสียงและดนตรี โดยเฉพาะการทำรายการถ่ายทอดสดผ่าน Internet เป็นงานที่ใช้ความละเอียดในงานสูงมาก และเยาวชนเหล่านี้พบว่าป็นงานที่ยากเกินขีดความสามารถของตน รวมถึงเป็นงานที่หนัก เนื่องจากต้องฝึกปฏิบัติในปริมาณที่มาก ครูต้นน้ำจึงให้กำลังใจและให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด รวมถึงคณะทำงานธรรมนิเทศน์ของเสถียรธรรมสถานซึ่งเป็นทีสถานที่ฝึกทักษะแก่เยาวชนเหล่านี้ให้มีความสามารถมากขึ้น เพื่อสร้างเมล็ดพันธุ์ของธรรมะออนไลน์ออกมาใช้สังคม^{๒๗}

การทำงานจิตอาสาของเยาวชน SOS ของเสถียรธรรมสถาน รุ่นค่าย ๘ สื่อมวลชน พบว่าเยาวชนนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากค่ายไปประยุกต์และต่อยอดเพื่อใช้งานจริง มีเยาวชนจำนวนหนึ่งเข้าร่วมกิจกรรมฝึกปฏิบัติ (Workshop) กับเสถียรธรรมสถานอย่างต่อเนื่อง เหตุด้วยต้องการสร้างเสริมทักษะความสามารถของตนเองเพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและชุมชน โดยเยาวชนเหล่านี้จะได้รับการบ่มเพาะทักษะความสามารถของตนอย่างใกล้ชิดและมีคุณภาพจากครูต้นน้ำและผู้เชี่ยวชาญในแขนงต่างๆ นอกจากนี้จะมีผลงานต่างๆเผยแพร่ต่อสาธารณชนแล้ว เยาวชนเหล่านี้ยังกลับมาเป็นอาสาสมัครช่วยงานค่ายเยาวชน SOS ในรุ่นต่อมาคือค่ายที่ ๙ จนถึงปัจจุบันซึ่งเป็นค่ายที่ ๑๑ พบว่าเยาวชนได้พัฒนาศักยภาพตนเองโดยการเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นเยาวชน SOS มาสู่การเป็นพี่ต้นน้ำอาสาสมัครช่วยเหลือเยาวชนค่าย SOS ในรุ่นต่อมาเพื่อสร้างเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพออกสู่สังคม

^{๒๖} มูลนิธิเสถียรธรรมสถาน, “แบบรายงานการดำเนินการฉบับสมบูรณ์โครงการหัวใจผู้หญิง หัวใจแม่ หัวใจโพธิสัตว์ เพื่อสุขภาวะทางปัญญา”, (กรุงเทพมหานคร : เสถียรธรรมสถาน, ๒๕๕๔) (ัดสำเนา).

^{๒๗} สัมภาษณ์ นายพิรล สาแหร, ประธานค่าย ๘ สื่อมวลชน, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๕ เวลา ๑๔.๐๐น.